

คู่มือ

การดำเนินงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้

ตามพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำนักพระราชวัง สวนจิตรลดา ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๓

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๑ ๓๙๒๑ ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๓๙๒๓

โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หลักการและเหตุผล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยราษฎรพื้นที่สูง เนื่องจากป่าต้นน้ำลำธารถูกบุกรุกทำลายส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ จึงพระราชทานแนวทางการพัฒนา การฟื้นฟูป่าต้นน้ำโดยการปลูกไม้หลายๆ ระดับ หลายๆ ชนิดทั้งไม้เรือนยอดสูงลดหลั่นกันลงมาให้ความเป็นป่าและการปลูกป่าร่วมกับพืชเศรษฐกิจเพื่อใช้ชาวบ้านสามารถสร้างรายได้ รวมทั้งทำให้มีพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้นอีกทางหนึ่ง

โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ เป็นโครงการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารในลักษณะผสมผสานกิจกรรมการปลูกป่าเป็นไม้ประธานและปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นพืชควบ เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าและช่วยชาวบ้านให้มีรายได้จากพืชควบอย่างเกื้อกูล และเป็นการบูรณาการหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เช่น กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และภาคธุรกิจเอกชน เป็นต้น เพื่อให้สามารถดำเนินการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับกรมป่าไม้ ได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร
๒. เพื่อสร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้ชาวบ้านในพื้นที่เป้าหมาย
๓. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาป่า
๔. เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

๑. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการศึกษาวเคราะห์ชุมชนทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นพื้นฐานประกอบการทำงาน ข้อมูลกายภาพ เช่น สภาพดิน น้ำ ภูมิอากาศ เป็นต้น ข้อมูลชีวภาพ เช่น จำนวนและวิธีการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ทำประมง รวมทั้งการดูแลรักษาป่า เป็นต้น ข้อมูลเศรษฐกิจ เช่น รายรับ รายจ่าย หนี้สิน และแหล่งที่มา เป็นต้น ข้อมูลด้านสังคม เช่น จำนวนครัวเรือน ประชากร กลุ่มกิจกรรม ผู้นำ ปัญหา และความต้องการ ข้อมูลด้านวัฒนธรรม เช่น งานบุญ งานประเพณี เป็นต้น

วิธีการรวบรวมข้อมูลได้จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิของหน่วยงานต่างๆ เช่น กชช๒ค จปฐ เป็นต้น หรือจากการทำประชาคมหมู่บ้าน แล้วรวบรวมเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ปัญหาความต้องการ เป็นรูปเล่มเพื่อประกอบการปฏิบัติงาน

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากจะทำให้รู้จักชุมชนมากยิ่งขึ้น ยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความคุ้นเคยกับบุคคลในชุมชน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานอีกด้วย

๒. การจัดทำรูปแบบการสร้างป่าสร้างรายได้

การจัดทำรูปแบบการสร้างป่าสร้างรายได้ เป็นการศึกษหาพันธุ์ไม้ป่า ไม้เศรษฐกิจ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ตลอดจนการจัดการพื้นที่ปลูก รูปแบบการปลูกพืช การดูแลรักษา รวมถึง การจัดหาพันธุ์และการตลาด

การดำเนินงานใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีบุคคลเป้าหมายที่เป็นทั้งนักวิชาการป่าไม้ นักวิชาการเกษตร นักวิชาการพัฒนาที่ดิน และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันระดมสมองจัดทำเป็นรูปแบบ ทางเลือกการปลูกพืชให้ชาวบ้าน

อนึ่ง รูปแบบการสร้างป่าสร้างรายได้ ที่จัดทำขึ้นอาจเป็นภาพรวมของทั้งอำเภอและจังหวัด ฉะนั้น ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องถอดออกมาเพื่อเป็นทางเลือกในการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ หมู่บ้านหรือชุมชนที่รับผิดชอบ

๓. การคัดเลือกแกนนำ

การคัดเลือกแกนนำ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นผู้นำในการชักจูงให้บุคคลเป้าหมายเข้าร่วมทำ กิจกรรมซึ่งคุณสมบัติที่สำคัญของแกนนำจะต้องเป็นที่เชื่อถือ และไว้วางใจของคนในชุมชน ปกติ แกนนำจะเป็นผู้นำในชุมชน ทั้งผู้นำอย่างเป็นทางการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น และผู้นำไม่เป็นทางการ ได้แก่ บุคคลที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ โดยไม่มีตำแหน่งใดๆ ของทางราชการ

๔. ประชุมแกนนำ

ประชุมแกนนำเป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้นำ ให้ทราบข้อเท็จจริงของความสำเร็จและสภาพความเป็นจริงของป่าไม้ในชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ผู้นำได้เกิดพลังในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

๕. นำแกนนำไปทัศนศึกษา

การนำแกนนำไปทัศนศึกษา เป็นวิธีหนึ่งในกระบวนการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับผู้นำ โดยหลังจากการทัศนศึกษาแล้ว ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีขั้นตอนการพูดคุยแลกเปลี่ยนในประเด็น ความรู้ที่ได้จากการดูงาน และระดมความคิดว่ามีกิจกรรมใดที่สามารถนำสู่การปฏิบัติภายในชุมชนได้

การสร้างจิตสำนึกให้แกนนำนั้น ยังมีวิธีอื่นๆ เช่น การเล่าเรื่องชุมชนที่ประสบความสำเร็จ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับแกนนำเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

๖. ประสานงานแกนนำเพื่อประชาสัมพันธ์ ชักชวนผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้ปฏิบัติงานประสานงานแกนนำที่เกิดจิตสำนึกในการรักษาป่าให้ชักชวนชาวบ้านอื่นๆ เข้าร่วมทำกิจกรรมตามโครงการสร้างป่าสร้างรายได้

๗. จัดทำประชาคมเพื่อรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้ปฏิบัติงานและแกนนำจัดทำประชาคม ให้ความรู้แก่ผู้สนใจและรับสมัครบุคคลเพื่อเข้าร่วมโครงการ

๘. จัดตั้งคณะทำงานระดับอำเภอและตำบล

การจัดตั้งคณะทำงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ระดับอำเภอและตำบล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับอำเภอและตำบลได้สนับสนุนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาความเหมาะสมของพื้นที่ไม่รวมทั้งร่วมแก้ไขปัญหา

ในการจัดตั้งคณะทำงานดังกล่าวนี้ นักวิชาการป่าไม้ควรประสานงานและแจ้งให้นายอำเภอพื้นที่เป้าหมาย ทราบถึงวัตถุประสงค์โครงการและขั้นตอนปฏิบัติงานตลอดถึงความจำเป็นในการจัดตั้งคณะทำงาน

คณะทำงานระดับอำเภอ ประกอบด้วย ปลัดอำเภอ เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ สหกรณ์ พัฒนาการอำเภอ พัฒนาที่ดิน ชลประทาน องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานอื่นๆ ตามความจำเป็นโดยมีนายอำเภอเป็นประธานคณะทำงาน นักวิชาการป่าไม้เป็นเลขานุการ

คณะทำงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ระดับตำบล ประกอบด้วย เกษตรตำบล พัฒนาการตำบล พัฒนาที่ดิน ชลประทาน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานอื่นๆ ตามความจำเป็น โดยมีปลัดอำเภอเป็นประธานคณะทำงาน นักวิชาการป่าไม้เป็นเลขานุการคณะทำงาน

เลขานุการของคณะทำงาน ควรประสานงานอำเภอให้มีการประชุมคณะทำงานต่างๆ ตามความเหมาะสม นอกจากนั้นควรนำรายละเอียดของโครงการแจ้งที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการอำเภอ และการประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านประจำเดือน

๙. ประชุมผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และให้ความรู้ตลอดจนคัดเลือกผู้ประสานงาน

หลังจากทำประชาคมและรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการแล้ว ปฏิบัติงานควรจัดประชุมผู้เข้าร่วมโครงการและแกนนำทั้งหมด เพื่อแจ้งรายละเอียดโครงการ ขั้นตอนปฏิบัติงาน และถ่ายทอดความรู้ตลอดจนคัดเลือกผู้ประสานงาน จำนวน ๒-๔ คน ตามความเหมาะสม

๑๐. นำผู้เข้าร่วมโครงการทัศนศึกษา

การนำผู้เข้าร่วมโครงการทัศนศึกษา เป็นวิธีหนึ่งในขั้นตอนการสร้างจิตสำนึก ดังนั้นหลังการทัศนศึกษาแล้ว ผู้ปฏิบัติงานควรจัดให้มีเวทีระดมความคิดเห็นว่า จะนำสิ่งที่ได้พบเห็นที่เกิดประโยชน์ไปประยุกต์ดำเนินงานในชุมชนได้อย่างไร

๑๑. คณะทำงานระดับตำบล สํารวจวิเคราะห์พื้นที่ที่เป็นรายครัวเรือนและกำหนดขอบเขตพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งสำรวจความต้องการพันธุ์ไม้รายบุคคลตามแบบ สป.สร ๑

ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ นัดแนะกับผู้ประสานงานชาวบ้านในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อกำหนดวันที่จะเข้าพื้นที่วัดขอบเขตพื้นที่ที่ผู้เข้าร่วมโครงการยินดีที่จะปลูกพืชตามโครงการ

หลังจากการวัดขอบเขตพื้นที่แล้วผู้ปฏิบัติงานควรสอบถาม พันธุ์พืชที่ชาวบ้านต้องการปลูกให้สอดคล้องกับรูปแบบการสร้างป่าสร้างรายได้ที่ได้กำหนดขึ้น (ตามข้อ ๒) เป็นรายบุคคลแล้วกรอกข้อมูลลงตามแบบ สป.สร ๑

๑๒. สรุปความเหมาะสมในการปลูกพืชแยกเป็นรายหมู่บ้านระบุจำนวนไม้ป่าและไม้เศรษฐกิจ

ผู้ปฏิบัติงานสรุปรายชื่อพันธุ์ไม้และจำนวนความต้องการพันธุ์พืชของหมู่บ้านเป้าหมาย ลงตามแบบสรุปพื้นที่ และจำนวนพันธุ์ไม้ของผู้เข้าร่วมโครงการตามแบบ สป.สร ๒

๑๓. ประชุมคณะทำงานระดับอำเภอเพื่อพิจารณาความเหมาะสมพันธุ์ไม้และอื่นๆ และสรุปตามแบบ สป.สร.๒

ผู้ปฏิบัติงานสรุปรวบรวมชนิดและจำนวนพันธุ์ไม้ที่บุคคลเป้าหมายต้องการ นำเข้าที่ประชุมคณะทำงานโครงการสร้างป่าสร้างป่าสร้างรายได้ ระดับอำเภอเมื่อพิจารณาความเหมาะสมและแหล่งที่มา

หลังจากนั้นผู้ปฏิบัติงาน รวบรวมข้อมูลตามแบบสรุปพื้นที่และจำนวนพันธุ์ไม้ (สป.สร ๒) ส่งสำนักงานโครงการสำนักโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อประสานงานรับการสนับสนุนพันธุ์ไม้

๑๔. จัดหาพันธุ์ไม้

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนพิจารณาพันธุ์ไม้ตามแบบ สป.สร ๒ แล้วแจ้งจำนวนพันธุ์ไม้ที่สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ทราบ

๑๕. จัดทำแผนการปลูกพืช

ผู้ปฏิบัติงานแจ้งแกนนำชาวบ้านประสานงานทราบ เพื่อประชุมชี้แจงการจัดทำแผนการปลูกพืช ตลอดจนการฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่องการปลูกและการดูแลรักษา

๑๖. การปลูก

ผู้ปฏิบัติงาน แจ้งแกนนำผู้ประสานงานชาวบ้านทราบ เพื่อนัดแนะวันปลูกเพื่อจะได้ปลูกพืชพร้อมกัน เป็นการประชาสัมพันธ์โครงการ

๑๗. ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม

ชาวบ้านผู้เข้าร่วมโครงการมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันได้ระยะหนึ่ง ทั้งการฝึกอบรมทัศนศึกษา การปลูกพืชตลอดจนจัดตั้งแกนนำชาวบ้านผู้ประสานงาน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการกับเจ้าหน้าที่ และชาวบ้านด้วย มีความใกล้ชิดมากยิ่งขึ้นผู้ปฏิบัติงานควรแนะนำให้ชาวบ้านร่วมกันทำกิจกรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านผู้ร่วมโครงการมีความสามัคคี ผูกพันยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้รวมเป็นกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของสมาชิก นำไปสู่การสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง กิจกรรมดังกล่าวควรเริ่มจากง่ายไปหายาก ได้แก่ การออมทรัพย์ การร่วมกันซื้อ การร่วมกันขาย การแปรรูป ถนอมอาหาร ศิลปประดิษฐ์ หัตถกรรม ร้านค้า การร่วมกันผลิต แล้วพัฒนาไปสู่วิสาหกิจชุมชน

ในการดำเนินงานนั้น ผู้ปฏิบัติงานจะต้องหมั่นพบปะ ชี้แจง ทำความเข้าใจแก่ผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ได้แก่ ๑) คัดเลือกคณะกรรมการ ๒) ส่งเสริมการออมทรัพย์และลงทุน ๓) วางระเบียบกลุ่ม ๔) จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกเป็นประจำ ๕) ติดตามเสนอแนะ แก้ไขปัญหาอย่างใกล้ชิด

๑๘. ส่งเสริมการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้ปฏิบัติงาน นอกจากจะต้องส่งเสริมให้ชาวบ้านผู้เข้าร่วมโครงการ รวมกลุ่มกิจกรรมแล้ว ยังต้องส่งเสริมให้สมาชิก ใช้พื้นที่ข้างบ้านหรือพื้นที่ทำกินบางส่วน ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา แบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

๑๙. ส่งเสริมอาชีพภายในกลุ่ม

การส่งเสริมชาวบ้านให้รวมกันเป็นกลุ่มกิจกรรม มีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งเพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายให้สมาชิก ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานควรปรึกษากันหรือกับสมาชิกในการทำกิจกรรม ตอบสนองวัตถุประสงค์ข้างต้น กิจกรรมดังกล่าว เช่น การรวมซื้อ รวมขาย การแปรรูป การถนอมอาหาร จัดทำศิลปประดิษฐ์ หัตถกรรม รวมกันผลิต ร้านค้า เป็นต้น

๒๐. การจดทะเบียนกลุ่มกับทางราชการ

การดำเนินงานกลุ่มกิจกรรมมาได้ระยะเวลาหนึ่ง ผู้ปฏิบัติงานควรแนะนำให้กลุ่มได้จดทะเบียนกับทางราชการ เช่น วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น เพื่อให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทราบและเข้าให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม ต่อไป

๒๑. การติดตามให้คำแนะนำและแก้ไข้ปัญหา

ผู้ปฏิบัติงานควรหมั่นเยี่ยมพุดคุยกับชาวบ้านผู้เข้าร่วมโครงการอย่างใกล้ชิด รวมทั้งเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำร่วมแก้ไข้ปัญหาตลอดเวลา

อนึ่ง ผู้ปฏิบัติงานร่วมกับประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ จะต้องประชุมปรึกษากันหรือ เพื่อชี้แจงแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงานแล้ว ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติงานตามแบบรายงานแผน – ผล (สป.สร.๓) ส่งให้สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

แบบสำรวจ

ผู้ร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้

ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชื่อหมู่บ้าน _____ หมู่ที่ _____ ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

ประจำปี _____

ที่	ชื่อ-สกุล	บ้าน เลขที่	พื้นที่ไร่		ไม้ป่าที่ต้องการปลูก (ต้น)								ไม้เศรษฐกิจที่ต้องการปลูก (ต้น)							
			พ.ท.ทำกิน	พ.ท. โครงการ																
รวม																				

*หมายเหตุ พิจารณาการปลูกพืชตามแบบการสร้างป่า สร้างรายได้ซึ่งจัดทำขึ้นระหว่างป่าไม้ เกษตร พัฒนาที่ดิน ฯลฯ

ลงชื่อ _____ ผู้ตรวจ

(_____)

วัน _____ เดือน _____ ปี _____

แบบสรุปพื้นที่และจำนวนพันธุ์ไม้
 ผู้ร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้
 ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

อำเภอ _____ จังหวัด _____

ประจำปี _____

ที่	ชื่อบ้าน	หมู่ที่	ตำบล	ผู้เข้าร่วมโครงการ			ไม้ป่าที่ต้องการปลูก(ต้น)							ไม้เศรษฐกิจที่ต้องการปลูก(ต้น)										
				จำนวน (ราย)	พ.ท. ทำกิน(ไร่)	พ.ท. โครงการ(ไร่)																		
รวม																								

*หมายเหตุ ๑. สรุปจำนวนพันธุ์ไม้ป่าและไม้เศรษฐกิจหลังผ่านการพิจารณาของคณะทำงานระดับอำเภอ

ชื่อ _____ ผู้ตรวจ

๒. แจกแบบ สป.สร๒ ให้สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

(_____)

กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบ

วัน _____ เดือน _____ ปี _____

Email : Dragonsweed@hotmail.com และ Email : Royal_operate@hotmail.com

(ตัวอย่าง)

แบบรายงานแผน-ผล

โครงการสร้างป่าสร้างรายได้

ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชื่อบ้าน _____ หมู่ที่ _____ ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

ชื่อผู้ประสานงาน _____ ตำแหน่ง _____

หมายเลขโทรศัพท์ผู้ประสานงาน _____

แผนดำเนินงาน			ผลการดำเนินงาน	
			เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓	
ขั้นตอนดำเนินงาน ของกิจกรรม	วัน/เดือน/ปี ดำเนินงาน	เป้าหมาย จำนวน	จำนวน	จำนวนสะสม
๑. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลหมู่บ้านจำนวนครัวเรือนและพืชเศรษฐกิจ ฯลฯ	มค.๕๓	๑ หมู่บ้าน	๑ หมู่บ้าน	๑ หมู่บ้าน
๒. จัดทำรูปแบบการสร้างป่า สร้างรายได้ระหว่างป่าไม้ เกษตร พัฒนาที่ดิน ฯลฯ	มค.๕๓	๑ ครั้ง	๑ ครั้ง	๑ ครั้ง
๓. คัดเลือกแกนนำ	มค.๕๓	๕ คน	๕ คน	๕ คน
๔. ประชุมแกนนำเรื่องการสร้างป่า สร้างรายได้	มค.๕๓	๕ คน /๑ วัน/๑ ครั้ง	๕ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง	๕ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง
๕. นำแกนนำไปทัศนศึกษา	มค.๕๓	๕ คน/๑ วัน /๑ ครั้ง	๕ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง	๕ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง
๖. ประสานงานแกนนำเพื่อประชาสัมพันธ์ชักชวนผู้เข้าร่วมโครงการ	กพ.๕๓	๓ ครั้ง	๓ ครั้ง	๓ ครั้ง
๗. จัดทำประชาคมเพื่อรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ	กพ.๕๓	๑ วัน/๑ ครั้ง	๑ วัน/๑ ครั้ง	๑ วัน/๑ ครั้ง
๘. จัดตั้งคณะทำงานระดับอำเภอ/ตำบล (ออกคำสั่งอำเภอ)	กพ.๕๓	ดำเนินการ	ดำเนินการ	ดำเนินการ
๙. ประชุมผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและให้ความรู้ตลอดจนคัดเลือกผู้ ประสานงาน	กพ.๕๓	๑๓ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง	๑๓ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง	๑๓ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง
๑๐. นำผู้ร่วมโครงการไปทัศนศึกษา	กพ.๕๓	๑๓ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง	๑๓ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง	๑๓ คน/๑ วัน/๑ ครั้ง

แผนดำเนินงาน			ผลการดำเนินงาน	
			เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗	
ขั้นตอนดำเนินงาน ของกิจกรรม	วัน/เดือน/ปี ดำเนินงาน	เป้าหมาย จำนวน	จำนวน	จำนวนสะสม
๑๑. คณะทำงานระดับตำบลสำรวจวิเคราะห์พื้นที่ที่เป็นรายครัวเรือนกำหนดขอบเขตพื้นที่เป้าหมายรวมทั้งสำรวจความต้องการพันธุ์ไม้รายบุคคลตามแบบ สป.สร ๑	มีค.๕๗	๑๓ ครัวเรือน/๑๕๐ ไร่	๑๓ ครัวเรือน/๑๕๐ ไร่	๑๓ ครัวเรือน/๑๕๐ ไร่
๑๒. สรุปความเหมาะสมในการปลูกพืชแยกเป็นรายหมู่บ้านระบุจำนวนไม้ป่าและไม้เศรษฐกิจ	มีค.๕๗	๑ ครั้ง/๑ วัน	๑ ครั้ง/๑ วัน	๑ ครั้ง/๑ วัน
๑๓. ประชุมคณะทำงานระดับอำเภอเพื่อพิจารณาความเหมาะสมพันธุ์ไม้และอื่นๆ แล้วสรุปตามแบบ สป.สร ๒	มีค.๕๗	๑๓ ครัวเรือน	๑๓ ครัวเรือน	๑๓ ครัวเรือน
๑๔. จัดหาพันธุ์ไม้	มีค.๕๗	๖๐๐ ต้น	๖๐๐ ต้น	-
๑๕. จัดทำแผนการปลูกพืช				
- การเตรียมดิน	มีค.-เม.ย. ๕๗			
- การขุดหลุม	มีค.-เม.ย. ๕๗			
- การปลูก	พค. ๕๗			
๑๖. การปลูกพืช	พค. ๕๗			
๑๗. ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม				
- คัดเลือกคณะกรรมการ	มีค. ๕๗			
- ส่งเสริมการออมทรัพย์และลงหุ้น	มีค. ๕๗			
- วางระเบียบกลุ่ม	มีค. ๕๗			
- การประชุมกลุ่มประจำเดือน	มีค. ๕๗			
- จัดกิจกรรมกลุ่ม	มีค. ๕๗			
	เป็นต้นไป			

แผนดำเนินงาน			ผลการดำเนินงาน เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗	
ขั้นตอนดำเนินงาน ของกิจกรรม	วัน/เดือน/ปี ดำเนินงาน	เป้าหมาย จำนวน	จำนวน	จำนวนสะสม
๑๘. ส่งเสริมการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	มีค. ๕๗/ เป็นต้นไป			
๑๙. ส่งเสริมอาชีพภายในกลุ่ม (ระบุ) รวมชื่อ.....(อะไร) รวมชาย.....(อะไร) แปรรูป.....(อะไร) การถนอมอาหาร.....(อะไร) ร่วมกันผลิต.....(อะไร) ศิลปประดิษฐ์.....(อะไร) หัตถกรรม.....(อะไร) ร้านค้า.....	พค. ๕๗/ เป็นต้นไป			
๒๐. การจดทะเบียนกลุ่มกับราชการ เช่น วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น	พค. ๕๗/			
๒๑. การติดตาม ให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหา	ตั้งแต่ กพ. ๕๗/ เป็นต้นไป			

ลงชื่อ _____ ผู้ประสานงานกลุ่ม

*หมายเหตุ ๑. จำนวนเป้าหมาย คือ หน่วยวัดแต่ละขั้นตอนดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ เช่น ครั้ง คน ไร่ เป็นต้น ( )

๒. จำนวนสะสม คือ หน่วยวัดของแต่ละขั้นตอนดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ นับตั้งแต่เริ่มต้นกิจกรรม วันที่ เดือน พ.ศ.

๓. แนบแบบแผนผังแสดงพื้นที่โครงการ

๔. หน่วยวัดข้อ ๑๙ ระบุให้สอดคล้องกับกิจกรรม

๕. แจ้งผลดำเนินงานทุกเดือนให้สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมป่าไม้ ทราบด้วยทาง Email : Dragonsweed@hotmail.com และ Email : Royal_operate@hotmail.com

(ตัวอย่าง)
รูปแบบการสร้างป่าสร้างรายได้
จังหวัดน่าน

๑. ชนิดและพันธุ์พืช

	ลักษณะดิน	
	หน้าดินลึกมากกว่า ๕๐ ซม.	หน้าดินลึกน้อยกว่า ๕๐ ซม.
สูงกว่า ๓/๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล	<p>ชนิดพืชแบ่งตามชั้นเรือนยอด</p> <p>๑. เรือนยอดชั้นบน</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - แมคคาเดเมีย, ไม้ตระกูลก่อ, ไม้ตระกูลยาง <p>๒. เรือนยอดชั้นกลาง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - อโวคาโด, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ตำว, ฝั่, มะขม <p>๓. เรือนยอดชั้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กาแฟ(อาราบิก้า), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย <p>๔. ไม้พื้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขมิ้นชัน, ไพล, เผือก, กระจाय, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ 	<p>ชนิดพืชแบ่งตามชั้นเรือนยอด</p> <p>๑. เรือนยอดชั้นบน</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม้ตระกูลสน, มะแข่วน, มะคำดีควาย, นางพญาเสือโคร่ง, สนสามใบ สนสองใบ <p>๒. เรือนยอดชั้นกลาง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - มะขามป้อม, สะเดา, ตำว, ฝั่, มะขม <p>๓. เรือนยอดชั้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - หวาย, เมียง, กัล้วย <p>๔. ไม้พื้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขมิ้นชัน, ไพล, เผือก, กระจाय, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ
		หน้าดินลึกมากกว่า ๕๐ ซม.

ระดับความสูง ๕๐๐-๗๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล	<p>ชนิดพืชแบ่งตามชั้นเรือนยอด</p> <p>๑. เรือนยอดชั้นบน</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - แมคคาเดเมีย, เสลา, อินทนิล, ตะกู, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก, ลัก, ประดู่, มะค่าโมง, जूวดอกแดง <p>๒. เรือนยอดชั้นกลาง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพกา, แคนา, เงาะ, มะรุม, มะขม, ฝั, มะขามป้อม, มะเกี๋ยง, สะเดา, มะขามเปรี้ยว, ต้าว <p>๓. เรือนยอดชั้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย <p>๔. ไม้พื้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขมิ้นชัน, ไพล, เผือก, กระชาย, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ 	<p>ชนิดพืชแบ่งตามชั้นเรือนยอด</p> <p>๑. เรือนยอดชั้นบน</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - แมคคาเดเมีย, เสลา, อินทนิล, ตะกู, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก <p>๒. เรือนยอดชั้นกลาง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพกา, แคนา, เงาะ, มะรุม, มะขม, ฝั, มะขามป้อม, มะเกี๋ยง, สะเดา, มะขามเปรี้ยว, ต้าว <p>๓. เรือนยอดชั้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย <p>๔. ไม้พื้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขมิ้นชัน, ไพล, เผือก, กระชาย, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ
	หน้าดินลึกมากกว่า ๕๐ ซม.	หน้าดินลึกน้อยกว่า ๕๐ ซม.
	ชนิดพืชแบ่งตามชั้นเรือนยอด	ชนิดพืชแบ่งตามชั้นเรือนยอด

<p>ระดับความสูงต่ำกว่า ๔๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล</p>	<p>๑. เรือนยอดชั้นบน</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยางนา, พะยูง, ลัก, ประดู่, นนทรี, เสลา, ตะแบก, อินทนิล, สมอไทย, มะกอก <p>๒. เรือนยอดชั้นกลาง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม้, มะม่วงหิมพานต์, กัลว, เงาะ, มะขามเปรี้ยว, มะไฟจีน <p>๓. เรือนยอดชั้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมียง, หม่อนกินผล <p>๔. ไม้พื้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขมิ้นชัน, ไพล, เฟือก, กระจาย, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ, ผักต่างๆ 	<p>๑. เรือนยอดชั้นบน</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยางนา, พะยูง, ลัก, ประดู่, นนทรี, เสลา, ตะแบก, อินทนิล, สมอไทย, มะกอก <p>๒. เรือนยอดชั้นกลาง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม้, มะม่วงหิมพานต์, กัลว, เงาะ, มะขามเปรี้ยว, มะไฟจีน <p>๓. เรือนยอดชั้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมียง, หม่อนกินผล <p>๔. ไม้พื้นล่าง</p> <p>พืชที่เหมาะสมในการปลูก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขมิ้นชัน, ไพล, เฟือก, กระจาย, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ, ผักต่างๆ
--	---	---

หมายเหตุ จังหวัดน่านส่วนใหญ่มีความลาดชันสูงกว่าร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป

๒. การจัดการพื้นที่

การดำเนินงาน	เหล่าเก่า ปีที่ ๑ (พื้นที่เปิดโล่ง)	เหล่าเก่า ปีที่ ๒ (ไม้ล้มลุก)	เหล่าเก่า ปีที่ ๓ (ไม้พุ่ม)
๑.วิธีพืช	<p>๑.๑ ควรปลูกพืชตามแนวระดับเพื่อชะลอการไหลของน้ำ และเพิ่มความสามารถในการดูดซับน้ำของดิน</p> <p>๑.๒ ใช้หญ้าแฝกปลูกขวางความลาดชัน</p> <p>๑.๓ ทำคันซากพืชตามแนวระดับ โดยนำซากพืชที่เกิดจากการบุกเบิกพื้นที่หรือจากการเก็บเกี่ยว มาสุ่มให้เป็นคันตามแนวระดับ</p>	<p>๑.๑ ควรปลูกพืชตามแนวระดับเพื่อชะลอการไหลของน้ำ และเพิ่มความสามารถในการดูดซับน้ำของดิน</p> <p>๑.๒ ทำคันซากพืชตามแนวระดับ โดยนำซากพืชที่เกิดจากการบุกเบิกพื้นที่หรือจากการเก็บเกี่ยว มาสุ่มให้เป็นคันตามแนวระดับ</p>	<p>๑.๑ ควรปลูกพืชตามแนวระดับเพื่อชะลอการไหลของน้ำ และเพิ่มความสามารถในการดูดซับน้ำของดิน</p> <p>๑.๒ ทำคันซากพืชตามแนวระดับ โดยนำซากพืชที่เกิดจากการบุกเบิกพื้นที่หรือจากการเก็บเกี่ยว มาสุ่มให้เป็นคันตามแนวระดับ</p>
๒.วิธีกล	๑. ทำคันคูรับน้ำรอบขอบเขา	๑. ทำคันคูรับน้ำรอบขอบเขา	๑. ทำคันคูรับน้ำรอบขอบเขา

หมายเหตุ กรณีใช้หญ้าแฝกปลูกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย ไม่ควรปลูกในที่ร่ม

๓. รูปแบบการปลูกพืช

การดำเนินงาน	เหล่าเก่าปีที่ ๑ (พื้นที่เปิดโล่ง)	เหล่าเก่าปีที่ ๒ (ไม้ล้มลุก)	เหล่าเก่าปีที่ ๓ (ไม้พุ่ม)
๑.๑ ไม้เรือนยอดชั้นบน (ปลูกปีแรก)	ระยะปลูก ๘ x ๘ เมตร (จำนวน ๒๕ ต้น/ไร่)	ปลูกกระจายตามพื้นที่ตามความเหมาะสม (รวม จำนวน ๒๕ ต้น/ไร่)	ปลูกกระจายตามพื้นที่ตามความเหมาะสม (รวม จำนวน ๒๕ ต้น/ไร่)
๑.๒ ไม้เรือนยอดชั้นกลาง (ปลูกปีแรก)	ระยะปลูก ๔ x ๔ เมตร (จำนวน ๗๕ ต้น/ไร่)	ปลูกกระจายตามพื้นที่ตามความเหมาะสม (รวม จำนวน ๗๕ ต้น/ไร่)	ปลูกกระจายตามพื้นที่ตามความเหมาะสม (รวม จำนวน ๗๕ ต้น/ไร่)
๑.๓ ไม้เรือนยอดชั้นล่าง (ปลูกปีที่ ๓ เป็นต้นไป)	ระยะปลูก ๒ x ๒ เมตร (จำนวน ๓๐๐ ต้น/ไร่)	ระยะปลูก ๒ x ๒ เมตร (จำนวน ๓๐๐ ต้น/ไร่)	ระยะปลูก ๒ x ๒ เมตร (จำนวน ๓๐๐ ต้น/ไร่)
๑.๔ ไม้พื้นล่าง (ปลูกปีแรก)	ระยะปลูก ๐.๕ x ๐.๕ เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้น/ไร่)	ระยะปลูก ๐.๕ x ๐.๕ เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้น/ไร่)	ระยะปลูก ๐.๕ x ๐.๕ เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้น/ไร่)
		หมายเหตุ การเตรียมพื้นที่แผ้วถาง เจาะช่องแนวปลูก ขวางทางลาดชัน โดยเว้นไม้เดิมที่กำลังเติบโต	หมายเหตุ การเตรียมพื้นที่แผ้วถาง เจาะช่องแนวปลูก ขวางทางลาดชัน โดยเว้นไม้เดิมที่กำลังเติบโต

ข้อสังเกต การปลูกกาแพอาราบิกา (ไม้เรือนยอดชั้นล่าง)

๑. พื้นที่ปลูกกาแพอาราบิกา ควรมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มากกว่า ๓๐๐ เมตร
๒. พื้นที่ปลูกควรมีไม้ให้ร่มเงา
๓. เกษตรกรที่ปลูกจะต้องดูแลรักษาให้เป็นไปตามหลักวิชาการทุกขั้นตอน

๔. การดูแลรักษา

- ๔.๑ ทำแนวป้องกันไฟป่าและลดการเผา
- ๔.๒ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักธรรมชาติ ใช้สมุนไพรไล่แมลง
- ๔.๓ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชและวิธีพืช
- ๔.๔ ใช้วิธีกลและชีววิธีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ๔.๕ ใช้ปุ๋ยขาวและหินฟอสเฟตปรับปรุงดิน
- ๔.๖ บำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุและปลูกพืชบำรุงดิน

ภาคผนวก

ตัวอย่างแปลงสร้างป่าสร้างรายได้

จังหวัดน่าน

พื้นที่เปิดโล่ง / ไม้ล้มลุก

ปีที่ ๑

- ปลูกไม้เรือนยอดชั้นบน ได้แก่ แมคคาเดเมีย, ไม้ตระกูลก่อ, ไม้ตระกูลยาง, ไม้ตระกูลสน, มะแขว่น, มะค่าติควาย, นางพระยาเสือโคร่ง, สนสามใบ, สนสองใบ, เสลา, อินทนิล, ตะกู่, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก, สัก, ประดู่, มะค่าโมง, จั้วแดง, ยางนา, พยุง, นนทรี, ตะแบก, มะกอก ระยะ ๘ x ๘ เมตร (จำนวน ๒๕ ต้นต่อไร่)

- ปลูกไม้เรือนยอดชั้นกลาง ได้แก่ อโวคาโด, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ต่าว, ไข่, มะขม, สะเดา, มะม่วงหิมพานต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์, เพกา, แคนนา, มะเกี๋ยง, มะขามเปรี้ยว, มะรุม ระยะ ๔ x ๔ เมตร (จำนวน ๗๕ ต้นต่อไร่)

- ปลูกไม้พื้นล่างแทรกระหว่างแถว ได้แก่ ขมิ้นชัน, ไพล, เผือก, กระจाय, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ, ผักต่างๆ ระยะ ๐.๕ x ๐.๕ เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้นต่อไร่)

*๑ ปีสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้พื้นล่างได้

ปีที่ ๒

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบนและชั้นกลาง

- ปลูกไม้พื้นล่างแทรกระหว่างแถว ได้แก่ ขมิ้นชัน, ไพล, เผือก, กระจाय, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ ผักต่างๆ ระยะ ๐.๕ x ๐.๕ เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้นต่อไร่)

*๑ ปีสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้พื้นล่างได้

ปีที่ ๓

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบนและชั้นกลาง

- ปลูกไม้พื้นล่างแทรกระหว่างแถว ได้แก่ ขมิ้นชัน, ไพล, เผือก, กระจाय, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ, ผักต่างๆ ระยะ ๐.๕ x ๐.๕ เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้นต่อไร่)

*๑ ปีสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้พื้นล่างได้

ปีที่ ๔

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบนและชั้นกลาง

- ปลูกไม้เรือนยอดชั้นล่าง ได้แก่ กาแฟ(อาราบิก้า), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย, หม่อน ระยะ ๒ x ๒ เมตร (จำนวน ๓๐๐ ต้นต่อไร่)

- ปลูกไม้พื้นล่างแทรกระหว่างแถว ได้แก่ ขมิ้นชัน, ไพล, เผือก, กระจाय, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ, ผักต่างๆ ระยะ ๐.๕ x ๐.๕ เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้นต่อไร่)

*๑ ปีสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้พื้นล่างได้

ปีที่ ๕

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ชั้นกลางและชั้นล่าง
- ปลูกไม้พื้นล่างแทรกระหว่างแถว ได้แก่ ขมิ้นชัน, ไพล, เฟือก, กระชาย, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ, ผักต่างๆ ระยะ 0.5×0.5 เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้นต่อไร่)

*๑ ปีสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้พื้นล่างได้

ปีที่ ๖

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ชั้นกลางและชั้นล่าง
- ปลูกไม้พื้นล่างแทรกระหว่างแถว ได้แก่ ขมิ้นชัน, ไพล, เฟือก, กระชาย, ถั่วมะแฮะ, มันเทศ, ผักต่างๆ ระยะ 0.5×0.5 เมตร (จำนวน ๔,๘๐๐ ต้นต่อไร่)

*๑ ปีสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้พื้นล่างได้

ปีที่ ๗

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ชั้นกลางและชั้นล่าง
- *เริ่มเก็บผลผลิตไม้ชั้นล่าง

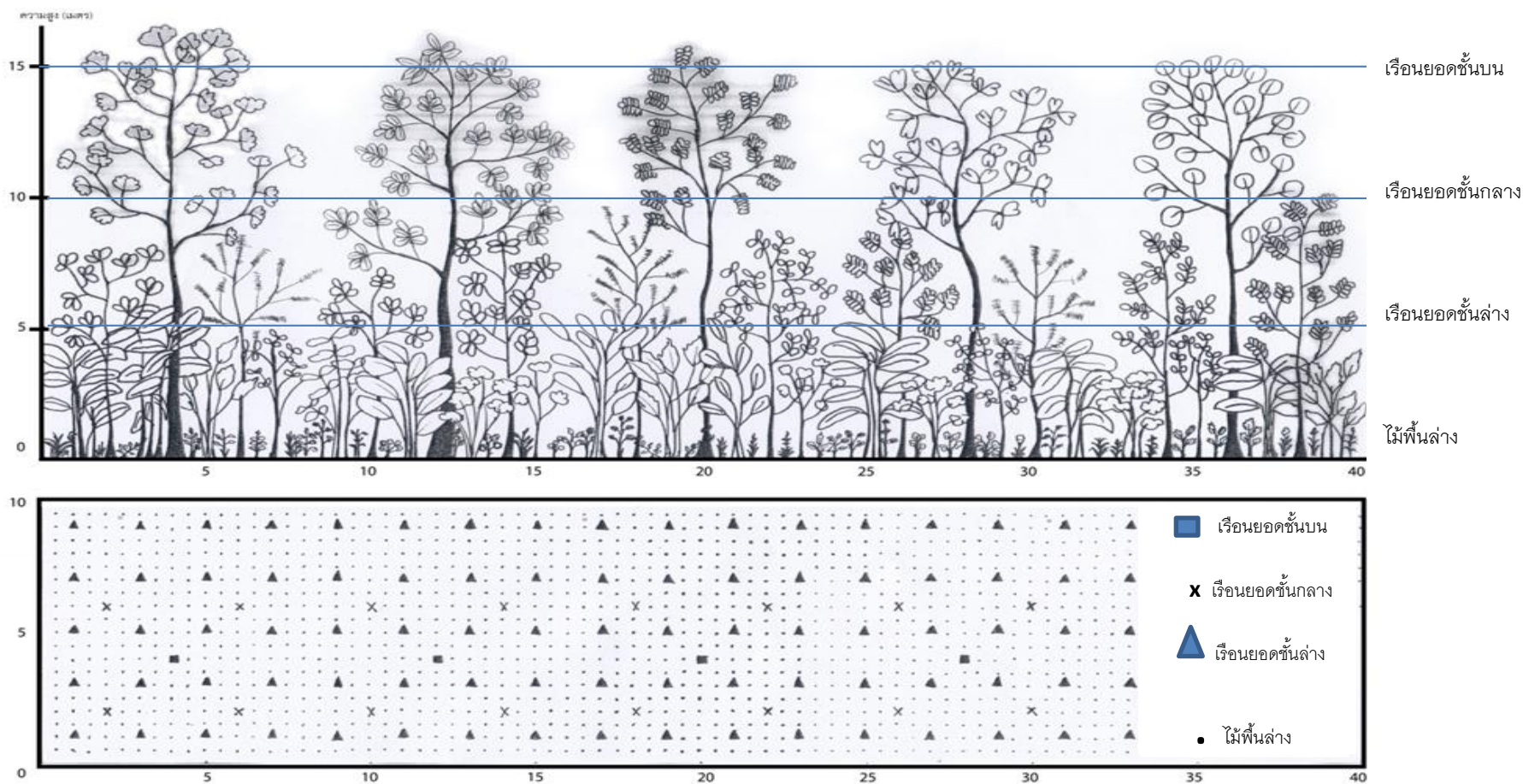
ปีที่ ๘-๑๒

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ชั้นกลางและชั้นล่าง
- *เก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นล่าง

ปีที่ ๑๓-๒๐

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ชั้นกลางและชั้นล่าง
- *เก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ทุกชั้นเรือนยอด

โครงสร้างป่าสร้างรายได้ (ไม้ล้มลุก)

การจัดการพื้นที่ไม้พุ่ม

ปีที่ ๑

- ปลูกไม้เรือนยอดชั้นบน ได้แก่ แมคคาเดเมีย, ไม้ตระกูลก่อ, ไม้ตระกูลยาง, ไม้ตระกูลสน, มะแขวน, มะคำดีควาย, นางพระยาเสื่อโครง, สนสามใบ, สนสองใบ, เสลา, อินทนิล, ตะกูด, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก, สัก, ประดู่, มะค่าโมง, จั้วแดง, ยางนา, พยุง, นนทรี, ตะแบก, มะกอก ระยะ ๘ x ๘ เมตร (จำนวน ๒๕ ต้นต่อไร่)
- ปลูกไม้เรือนยอดชั้นกลาง ได้แก่ อโวคาโด, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ต่าว, ใฝ่, มะขม, สะเดา, มะม่วงหิมพานต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์, เพกา, แคนนา, มะเกี๋ยง, มะขามเปรี้ยว, มะรุม ระยะ ๔ x ๔ เมตร(จำนวน ๗๕ ต้นต่อไร่)
- ปลูกไม้เรือนยอดชั้นล่าง ได้แก่ กาแฟ(อาบาริกา), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย, หม่อน ระยะ ๒ x ๒ เมตร (จำนวน ๓๐๐ ต้นต่อไร่)

ปีที่ ๒

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ได้แก่ แมคคาเดเมีย, ไม้ตระกูลก่อ, ไม้ตระกูลยาง, ไม้ตระกูลสน, มะแขวน, มะคำดีควาย, นางพระยาเสื่อโครง, สนสามใบ, เสลา, อินทนิล, ตะกูด, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก, สัก, ประดู่, มะค่าโมง, จั้วแดง, ยางนา, พยุง, นนทรี, ตะแบก, มะกอก
- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นกลาง ได้แก่ อโวคาโด, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ต่าว, ใฝ่, มะขม, สะเดา, มะม่วงหิมพานต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์, เพกา, แคนนา, มะเกี๋ยง, มะขามเปรี้ยว, มะรุม
- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นล่าง ได้แก่ กาแฟ(อาบาริกา), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย, หม่อน

ปีที่ ๓

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ได้แก่ แมคคาเดเมีย, ไม้ตระกูลก่อ, ไม้ตระกูลยาง, ไม้ตระกูลสน, มะแขวน, มะคำดีควาย, นางพระยาเสื่อโครง, สนสามใบ, เสลา, อินทนิล, ตะกูด, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก, สัก, ประดู่, มะค่าโมง, จั้วแดง, ยางนา, พยุง, นนทรี, ตะแบก, มะกอก
- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นกลาง ได้แก่ อโวคาโด, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ต่าว, ใฝ่, มะขม, สะเดา, มะม่วงหิมพานต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์, เพกา, แคนนา, มะเกี๋ยง, มะขามเปรี้ยว, มะรุม ระยะ
- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นล่าง ได้แก่ กาแฟ(อาราบิกา), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย, หม่อน

ปีที่ ๔-๑๒

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ได้แก่ แมคคาเดเมีย, ไม้ตระกูลก่อ, ไม้ตระกูลยาง, ไม้ตระกูลสน, มะแขวน, มะคำดีควาย, นางพระยาเสือโคร่ง, สนสามใบ, สนสองใบ, เสลา, อินทนิล, ตะกูด, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก, สัก, ประดู่, มะค่าโมง, จั้วแดง, ยางนา, พยุง, นนทรี, ตะแบกมะกอก
  - บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นกลาง ได้แก่ อโวคาโต, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ต่าว, ใฝ่, มะขม, สะเดา, มะม่วงหิมพานต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์, เพกา, แคนา, มะเกี๋ยง, มะขามเปรี้ยว, มะรุม
  - บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นล่าง ได้แก่ กาแฟ(อาบาริกา), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย, หม่อน
- * เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นล่าง

ปีที่ ๕-๒๐

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบนและชั้นกลางและชั้นล่าง บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ได้แก่ แมคคาเดเมีย, ไม้ตระกูลก่อ, ไม้ตระกูลยาง, ไม้ตระกูลสน, มะแขวน, มะคำดีควาย, นางพระยาเสือโคร่ง, สนสามใบ, เสลา, อินทนิล, ตะกูด, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก, สัก, ประดู่, มะค่าฯ, จั้วแดง, ยางนา, พยุง, นนทรี, ตะแบก, มะกอก
  - บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นกลาง ได้แก่ อโวคาโต, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ต่าว, ใฝ่, มะขม, สะเดา, มะม่วงหิมพานต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์, เพกา, แคนา, มะเกี๋ยง, มะขามเปรี้ยว, มะรุม
- * เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นกลาง
- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นล่าง ได้แก่ กาแฟ(อาบาริกา), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย, หม่อน
- * เก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นล่าง

ปีที่ ๑๓-๒๐

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นบน ได้แก่ แมคคาเดเมีย, ไม้ตระกูลก่อ, ไม้ตระกูลยาง, ไม้ตระกูลสน, มะแขวน, มะคำดีควาย, นางพระยาเสือโคร่ง, สนสามใบ, เสลา, อินทนิล, ตะกูด, ประดู่ส้ม, สมอไทย, สมอพิเภก, สัก, ประดู่, มะค่าฯ, จั้วแดง, ยางนา, พยุง, นนทรี, ตะแบก, มะกอก
- * เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นบน
- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นกลาง ได้แก่ อโวคาโต, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ต่าว, ใฝ่, มะขม, สะเดา, มะม่วงหิมพานต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์, เพกา, แคนา, มะเกี๋ยง, มะขามเปรี้ยว, มะรุม
- * เก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นกลาง
- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นล่าง ได้แก่ กาแฟ(อาบาริกา), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย, หม่อน

* เก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นล่าง

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นกลาง ได้แก่ อโวคาโด, มะขามป้อม, มะไฟจีน, ตำว, ใฝ่, มะขม, สะเดา, มะม่วงหิมพานต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์, เพกา, แคนา, มะเกี๋ยง, มะขามเปรี้ยว, มะรุม

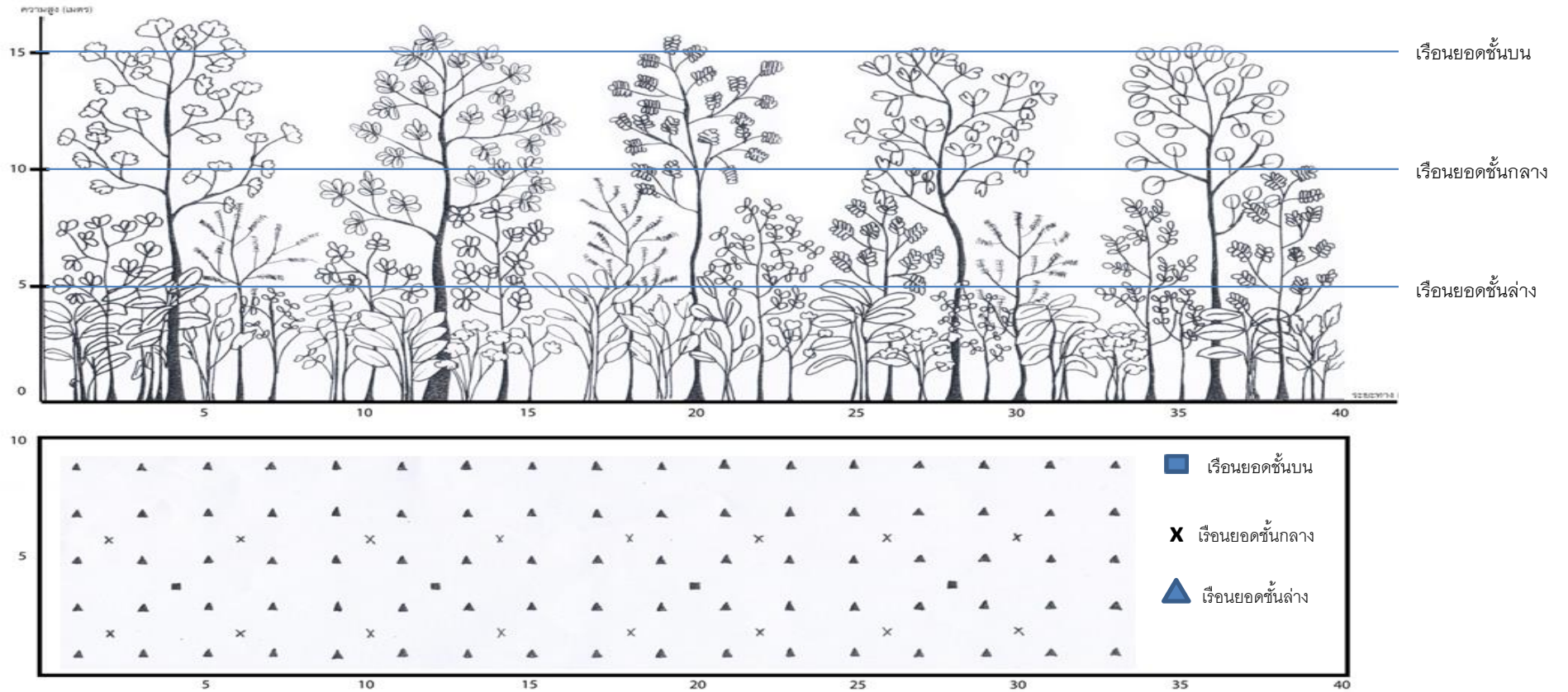
* เก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นกลาง

- บำรุงรักษาไม้เรือนยอดชั้นล่าง ได้แก่ กาแฟ(อาบาริกา), หวาย, เมียง, หม่อนกินผล, กัล้วย, หม่อน

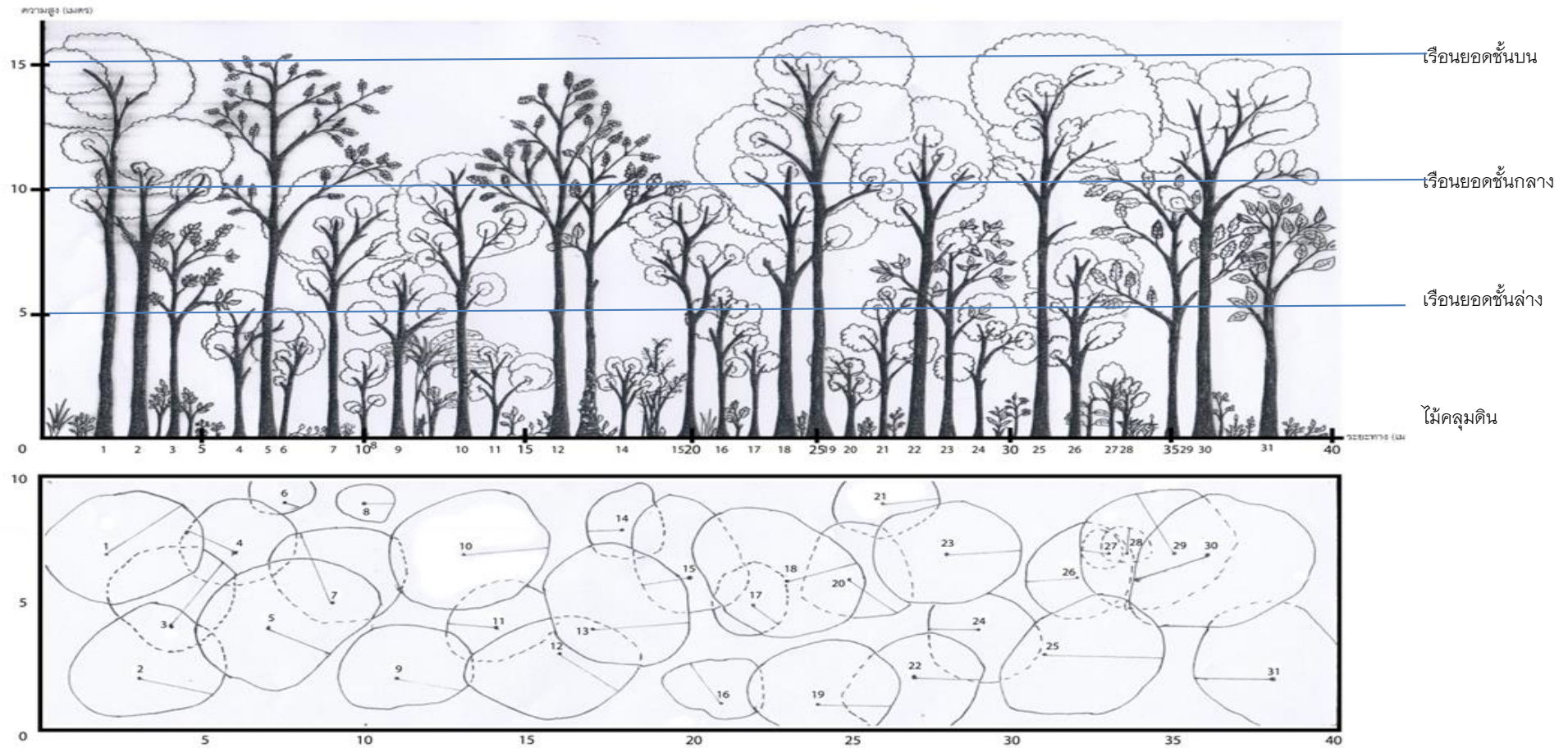
* เก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ชั้นล่าง

โครงสร้างป่าสร้างรายได้ (ไม้พุ่ม)

โครงสร้างป่าธรรมชาติ

พื้นที่ดำเนินงาน
โครงการสร้างป่าสร้างรายได้
ปี 2556 - 2558

ที่	จังหวัด	อำเภอ	พื้นที่ดำเนินงาน				
			จำนวนบ้าน/ชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนตำบล	จำนวนครัวเรือน	พื้นที่ปลูก(ไร่)
1	น่าน	ป่อเกลือ เฉลิมพระเกียรติ	30	24	4	505	1,038.2
			10	10	2	146	877
			40	34	6	651	1,915.2
2	เลย	นาแห้ว	34	33	5	1,218	5,493
3	เชียงใหม่	กัลยาณิวัฒนา แม่แจ่ม อมก๋อย	4	3	3	67	150
			21	11	3	179	461
			109	109	6	964	2,994
			134	123	12	1,210	3,605
4	ตาก	คู่มฝาง ท่าสองยาง แม่ระมาด พบพระ	6	5	2	52	62.3
			57	16	6	292	580
			15	7	3	130	319
			2	2	2	8	70
			80	30	13	482	1,031.3
5	แม่ฮ่องสอน	แม่สะเรียง สบเมย	3	3	1	15	30
			6	5	2	39	210.1.45
			9	8	3	54	240.1.45
รวม	5	12	297	228	39	3,615	12,285.2